

حکیم رازی

کتابخانه ملی ایران

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

معمدی، اسفندیار، ۱۳۱۷ -
حکیم رازی / نویسنده اسفندیار معمدی: تصویرسازی بهنام خیامی.
تهران: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، ۱۳۹۲.
۱۳۶ص: مصور.
۹-۵-۰۷۰۹-۰۸-۹۶۴-۹۷۸
فیفا
رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ق.
پزشکان ایرانی -- سرگذشتنامه
خیامی، بهنام، ۱۳۵۲ - ، تصویرگر
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)
۲/۱۴۴ R ۱۳۹۲ ۶۴ م
۶۱۰/۹۲
۳۴۰۱۲۷۰

کیم رازی

نویسنده: اسفندیار معمدی
تصویرسازی: بهنام خیامی
طراح گرافیک: محسن خجسته
چاپ اول: ۱۳۹۲
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
لیتوگرافی: خاورمیانه
چاپ و صحافی از: چاپ خجسته
قیمت: ۱۰۵۰۰۰ ریال
حق چاپ محفوظ است
شابک: ۵-۰۷۰۹-۰۸-۹۶۴-۹۷۸
ISBN 978 - 964 - 08 - 0709 - 5

نشانی: تهران، خیابان سپهید قرنی، نرسیده پل کریمخان زند،
کوچه شهید محمود حقیقت طلب، شماره ۸
تلفن: ۹-۸۸۸۰۰۳۲۴ دورنویس (فاکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

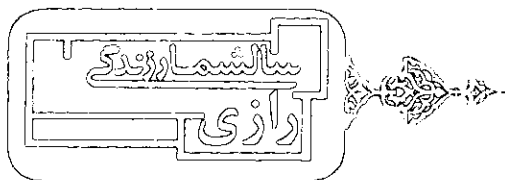

پایه‌گذاران، آموزگاران و پرورش‌یافتگان
دبستان الفت و

عموم مردم «سیده نقیجه»
که سازندگان «شرفیه»، «ادیب»،
«سجده»، «مناجات»، «تخت یار»، «معشوق»،
«منصور»، «ظفر» و «سعدیه» هستند و
در راه پیشرفت انسان‌مدی زمین
و سرافرازی ایران می‌کوشند.

فهرست

- سال شمار زندگی رازی * ۶ ▲ پیش گفتار * ۷ ▲ فصل اول عصر رازی و زندگینامه او * ۹ ▲ ایران در قرن سوم هجری * ۱۰ ▲ کجا و چگونه؟ * ۱۳
- محمّد بن زکریا رازی * ۱۴ ▲ نام و نشانم * ۱۴ ▲ مدرسه و استادانم * ۱۵ ▲ علاقه من به دانش * ۱۷ ▲ روش من در کسب علم * ۱۸ ▲ ابوریحان دلیسته روش رازی بود * ۲۱ ▲ فصل دوم رازی و علم طبی رازی * ۲۲ ▲ کیمیاگری * ۲۴ ▲ گفتار دوم - شناخت افزارها * ۳۰
- گفتار سوم - مراحل کیمیاگری * ۳۳ ▲ خزین حکمت * ۳۴ ▲ باب اول در انواع کانی‌ها * ۳۰
- کارهای کیمیاگری (تدبیرات) * ۳۳ ▲ تاریخچه کیمیاگری * ۴۵ ▲ اثر کیمیاگری در پیشرفت علم شیمی * ۴۶ ▲ رازی و فیزیک * ۴۷ ▲ اصلاح اخلاق * ۵۷ ▲ رازی و فلسفه و اخلاق * ۵۴
- فلسفه رازی در پیروی از سقراط * ۵۷ ▲ فصل سوم رازی و پزشکی * ۶۱ ▲ کتاب حاوی * ۷۴ ▲ کتاب طب منصوری در احوال قلب * ۷۶ ▲ آبله و سرخس * ۷۷ ▲ رازی
- دفاع از فیلسوف بودن خود * ۶۱ ▲ فصل سوم رازی و پزشکی * ۶۱ ▲ کتاب حاوی * ۷۴ ▲ کتاب طب منصوری در احوال قلب * ۷۶ ▲ آبله و سرخس * ۷۷ ▲ رازی
- سفر به بغداد و ریاست بیمارستان * ۶۶ ▲ بازگشت به ری * ۷۰ ▲ رازی و نوشتن پزشکی * ۷۱ ▲ جراحی * ۷۹ ▲ چرابر جالینوس ایراد گرفته‌ام * ۸۰ ▲ من من لایحضره الطیب و نوشته‌های من * ۸۲
- المشرد فی الطب (الفصول فی الطب) * ۸۴ ▲ پزشک بزرگ تاریخ و ناینابی * ۸۸ ▲ آثار تألیفات * ۸۹ ▲ فصل چهارم درباره رازی * ۹۳ ▲ ابن ندیم در کتاب الفهرست * ۹۴ ▲ ابن قفطی در تاریخ الحکما * ۹۵ ▲ نظامی عروضی در چهارمقاله * ۹۶ ▲ کیمیا و عرفان * ۱۰۹ ▲ فهرست تألیفات رازی * ۱۱۳ ▲ ۹۹ نکته درباره رازی * ۱۲۱ ▲ منابع * ۱۳۳

▲ ترجمه: اول شعبان ۲/۲۵۱ / شهریور ۲۷/۲۴۴ اوت ۸۶۵ در ری

▲ برای کسب علم: سفر به بغداد احتمالاً ۲۸۱ هـ. ق.

▲ خدمت به زادگاهش: بازگشت به ری در فاصله ۲۹۰-۲۹۱ هـ. ق.

▲ به درخواست حاکم: سفر به نیشابور ۲۹۵ هـ. ق.

▲ تألیف: طب منصوری ۲۹۶-۲۹۰ هـ. ق.

▲ تألیف: کتاب براء الساعه ۱۳-۳۱۲ هـ. ق.

▲ تألیف: کتاب برای ابن ابی الساج بعد از ۳۱۱ هـ. ق.

▲ فوت: ۵ شعبان ۳۱۳ هـ. ق.

علم و علم‌آموزی یکی از پایه‌های اساسی

فرهنگ و تمدن اسلام است. پیامبری که برای پرورش و تکامل اخلاق برگزیده شد آموختن علم را بر هر مردی واجب دانست و حتی برای علم‌آموزی رفتن به چین را تشویق کرد. همین امر سبب شد که پس از قرن دوم هجری - که زمان پیشروی نظامی و تسخیر سرزمین‌ها و جمع‌آوری ثروت و استقرار حکومت بود - نوبت به سازندگی رسید و دولت عباسیان به کمک و راهنمایی ایرانیان روی کار آمد. در قرن دوم بود که مسلمانان با بهره‌گیری از امنیت، ثروت و قدرت به کسب و تمرکز هنرها، دانش و مهارت‌های سرزمین‌های پهناور حکومت اسلامی و مراکز فرهنگی جهان پرداختند.

در سال ۱۴۱ هـ. ق به راهنمایی خالد بن برمک ایرانی به ساختن شهر بغداد فرمان داد. محل ساختن این شهر بغداد (باغ خدا) را نوبخت و مانشاءالله ابن اثیر که هر دو مهندس و منجم ایرانی بودند، انتخاب و به ساختن طرحی که تهیه شده بود، پرداختند.

برای ساختن شهر بغداد گروه عظیمی از کارگران، بنایان، معماران و نجاران ماهر به بنای کاخ‌ها، خانه‌ها، بازارها، کاروان‌سراها و مساجد مشغول شدند و بازرگانان نیز با کالاهای متناسب با ساختمان‌ها و جمعیتی که کم‌کم در این شهر گرد آمده بودند، از هندوستان به جهان در بغداد فراهم کردند و بازار پررونقی به وجود آوردند. در سال ۱۴۶ هـ. ق منصوب رسماً حکومت به بغداد منتقل شد و به دنبال آن هنرمندان، دانشمندان و

منجمان و پزشکان و صنعتگران در آن شهر گرد آمدند و سبب شد که هرکس علم و هنر و مهارتی داشت راه بغداد در پیش گیرد و به کار و تلاش بپردازد.

افزون بر آن‌هایی که خود به بغداد رفته، جمعی از پزشکان، منجمان و مترجمان و هنرمندان از ایران و یونان و مصر و هند به بغداد دعوت شدند و کتاب‌ها و میراث فرهنگی گذشتگان خود را به مرکز حکومت اسلامی بردند. کم‌کم مرکزی برای ترجمه این آثار به عربی فراهم کردند و به بحث و تبادل نظر و تألیف جدید پرداختند و به این ترتیب بیت‌الحکمه پایه‌گذاری شد.

بیت‌الحکمه ابتدا مرکزی برای جمع‌آوری آثار علمی و فرهنگی ایران، یونان، مصر و هند بود اما پس از مدتی با بهره‌گیری از این دستاوردها و آموزه‌های قرآن و سنت پایه‌ای برای فرهنگ اسلامی شد. فرهنگی که با فرهنگ ایران و یونان و مصر و هندی تفاوت بسیار داشت. این فرهنگ و تمدن بیش از ۸ قرن با بهره‌گیری از آثار گذشتگان به خلاقیت و نوآوری‌هایی دست زد و نه تنها آثار گذشتگان را جمع‌آوری و نگهداری کرد بلکه توانست بر حجم دانش و هنر و مهارت‌های بشری بیفزاید و خود پایه‌ای برای فرهنگ و تمدن جدید شود.

پس از قرن دوم هجری، خلافت عباسی بغداد که بزرگ‌ترین مرکز علم و تمدن اسلام بود، شهرهای دیگری در سرزمین پهناور شرق و غرب اسلام به وجود آمدند که هریک مرکزی برای ترویج معارف اسلامی و رشد علوم طبیعی و ریاضی و پرورش نخبگان شدند. یکی از این شهرها ری در مرکز ایران و یکی از این نخبگان محمد بن زکریای رازی است.